

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ. 2485 ได้เกิดอุทกภัยใหญ่ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากฝนตกหนักอย่างต่อเนื่อง ทำให้น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยามีระดับสูงมาก ไหลล้นคันกันน้ำทั้งสองฝั่งแม่น้ำตลอดแนว ซึ่งวัดระดับน้ำท่วมที่สะพานสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ นับว่าเป็นเหตุการณ์อุทกภัยที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ ก่อนที่จะมีการสร้างเขื่อนขนาดใหญ่อย่างเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ เพื่อมาเก็บกักน้ำ¹

รูปที่ 1.1 เหตุการณ์น้ำท่วม กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2485

¹ ประวัติ เหตุการณ์ น้ำท่วมใหญ่ กรุงเทพมหานคร ย้อนหลัง [ออนไลน์], 20 ตุลาคม 2554. แหล่งที่มา : <http://forum.plus.in.th/index.php?topic=269.0>

รูปที่ 1.2 เหตุการณ์น้ำท่วม กรุงเทพมหานคร พ.ศ.2538

ปี พ.ศ. 2538 ในช่วงที่ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ยังเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร น้ำเหนือหลากท่วมจังหวัดอยุธยา จังหวัดปทุมธานี ทำให้หลายหมู่บ้านแถบตอนเหนือของกรุงเทพมหานคร เช่น หมู่บ้าน WHITE HOUSE โดนอุทกภัยร่วม 2 เดือน ทั้งนี้มีฝนตกในภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากพายุหลายลูกพัดผ่านตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นมา และมีสภาพฝนตกหนักในช่วงเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม เนื่องจากพายุ "ไอลิส" ทำให้ระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยามีระดับสูง โดยวัดที่สะพานสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2538 มีค่าระดับสูงถึง 2.27 เมตร ซึ่งสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ทำให้น้ำล้นคันป้องกันน้ำท่วมริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา เข้าท่วมพื้นที่ริมแม่น้ำในระดับสูงถึง 50 - 100 ซม. บริเวณถนนจรัลสนิทวงศ์ เขตบางพลัด บางกอกน้อย และถนนเจริญกรุง เขตคลองสาน รวมระยะเวลาอุทกภัยประมาณ 2 เดือน สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนและเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก สภาพอุทกภัยที่เกิดขึ้นทางกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการวัดระดับน้ำสูงสุด เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2538 ไว้เพื่อเป็นเครื่องหมายที่ฝั่งพระนคร ตามถนน 22 สาย รวม 69 จุดและฝั่งธนบุรี ตามถนน 11 สาย รวม 105 จุด ซึ่งเรียกได้ว่าปี พ.ศ. 2538 เป็นอีกครั้งหนึ่งที่กรุงเทพมหานครประสบกับอุทกภัย²

ในปลายปี พ.ศ. 2554 ได้เกิดมหาอุทกภัยทางภาคกลางตอนบนของประเทศไทย ส่งผลให้เกิดวิกฤตน้ำท่วมในหลายจังหวัดรวมถึงพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพมหานคร หลังจากเมื่อปี พ.ศ. 2485 ที่กรุงเทพมหานครเคยประสบอุทกภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่มาแล้ว ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนที่ต้องใช้วิธีปรับตัวให้เข้ากับวิกฤตน้ำท่วมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะใน

² ประวัติน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร [ออนไลน์], 8 ตุลาคม 2554. แหล่งที่มา :

<http://hiso-zupzip.exteen.com/20111008/entry-27>

บริเวณหมู่บ้านจัดสรรซึ่งในปัจจุบันกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีประชากรเพิ่มมากขึ้น สิ่งปลูกสร้างมีลักษณะเป็นหมู่บ้านจัดสรรก็มากขึ้นด้วย

อุทกภัยในประเทศไทยปลายปี พ.ศ. 2554 เป็นอุทกภัยรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างฤดูมรสุมในประเทศไทย ทำให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนตลอดลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2554 และสิ้นสุดเมื่อประมาณกลางเดือนมกราคม พ.ศ. 2555

ส่วนสาเหตุน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ผ่านมา จะพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาน้ำท่วมขังซ้ำซาก ซึ่งมาจากหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม บวกกับความเจริญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่ที่เคยเป็น บึง หนอง คลอง ต่างต้องถูกถมทับเพื่อสร้างเป็นตึก บ้าน จึงทำให้การระบายน้ำเป็นไปได้อย่างยากลำบาก อีกทั้งปริมาณฝนที่ตกลงมาเกือบจะทุกวัน น้ำเหนือไหลหลาก น้ำทะเลหนุน และแผ่นดินทรุดตัว

ในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร ตั้งแต่ก่อนน้ำท่วมและระหว่างน้ำท่วมและผลกระทบหลังจากการเกิดน้ำท่วม เพื่อศึกษากระบวนการวางแผนและป้องกันอุทกภัย จากกรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยได้รวบรวมข้อมูลรายละเอียดการดำเนินการและสัมภาษณ์ผู้จัดการโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนสรุปผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้จะนำมาซึ่งความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร ที่มีการบริหารจัดการในการป้องกันอุทกภัย จากแนวทางของกรณีศึกษาของกลุ่มหมู่บ้านตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่มตัวอย่างด้วยกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร
2. เพื่อศึกษาการวางแผนและป้องกันอุทกภัยโครงการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากอุทกภัย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ศึกษาเฉพาะวิธีการเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร
3. ศึกษาแนวทางการวางแผนเตรียมการป้องกันอุทกภัย

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยนี้ ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4 วิธีการดำเนินการศึกษา

1. การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร
2. การกำหนดกรอบของการศึกษา
3. การรวบรวมข้อมูลรายละเอียด โดยจะทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร และการสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อรวบรวมประเด็นหลัก และประเด็นรองในการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
4. สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ นำไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง และทำการปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปใช้ทำการเก็บข้อมูลจริง
5. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์จากประชากรในกลุ่มตัวอย่าง โดยมีกลุ่มตัวอย่างและประชากร ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยนี้ ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างเป็นองค์กรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ประเภทบริษัทมหาชน จำกัด
- กลุ่มตัวอย่างเป็นองค์กรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มีการดำเนินการโครงการสถาปัตยกรรม ในรูปแบบของที่อยู่อาศัยแนวราบอันได้แก่ บ้านเดี่ยว และทาวน์เฮ้าส์ ที่มีโครงการเปิดขายในปัจจุบัน และมีกิจกรรมทางการตลาดอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี
- กลุ่มตัวอย่างเป็นองค์กรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ที่มีสถาปนิกดำเนินการในส่วนงานสถาปัตยกรรม ภายในองค์กร

ประชากร

ในการศึกษาทำการแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มคือ

- ผู้บริหาร/ผู้จัดการ ส่วนงานสถาปัตยกรรม หรือตัวแทนผู้บริหาร/ผู้จัดการ ส่วนงานสถาปัตยกรรม ภายในองค์กรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
- สถาปนิกที่ดำเนินการในส่วนงานสถาปัตยกรรม ภายในองค์กรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

6. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อสรุปผล และวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ นำเสนอผลในรูปของตาราง และการบรรยายสรุปผล เพื่อหาประเด็นสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการเพื่อเตรียมการป้องกันอุทกภัยของโครงการหมู่บ้านจัดสรร
2. ทำให้ทราบถึงกระบวนการวางแผนและป้องกันอุทกภัย
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการป้องกันอุทกภัย
4. เพื่อให้เป็นแนวทางอ้างอิงสำหรับผู้ที่มีความประสงค์จะทำโครงการหมู่บ้านจัดสรรเพื่อป้องกันอุทกภัย